

5.5. RELATIE BREDAS, STERK EN VEERKRACHTIG MET OMGEVINGSVISIE NOORD-BRABANT 2050

In de Omgevingsvisie Noord-Brabant 2050: De kwaliteit van Brabant, Visie op de Brabantse leefomgeving, wordt toegewerkt naar een klimaatproof en energierijk Brabant dat goed verbonden is en welvarend in alle opzichten. Waar Brabanders, oorspronkelijke en nieuwe, wonen, werken en leven met volle overgave.

Om dit te realiseren worden vier hoofdoopgaven onderscheiden, die nauw met elkaar samenhangen en die op elkaar inwerken als de tandwielen in een machine:

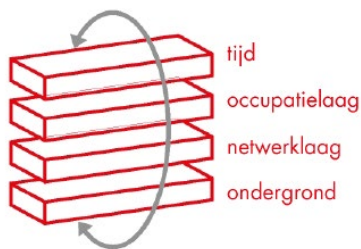
- Werken aan de Brabantse energietransitie
- Werken aan een klimaatproof Brabant
- Werken aan de slimme netwerkstad
- Werken aan een concurrerende, duurzame economie

Voor een succesvolle aanpak van de hoofdoopgaven wil de provincie een vernieuwende manier van samenwerking aangaan met andere partijen. Deze nieuwe manier van samenwerken is uitgewerkt in de aanpak 'diep, rond en breed kijken'. Deze aanpak is erop gericht om opgaven te verknopen en verweven en het zoeken naar synergie en meerwaarde.

Bij het zoeken naar oplossingen voor maatschappelijke opgaven wordt er vanuit meerdere richtingen naar een ontwikkeling gekeken:

- Een 'diepe' manier van kijken: we kijken niet alleen naar effecten op de bovenste laag in het hier en nu, maar betrekken hierin de dynamiek en randvoorwaarden die de onderste lagen meegeven. Daarbij kijken we op verschillende schaalniveaus naar gelang een vraagstuk daarom vraagt en benutten we de factor tijd actief. Hierbij kijken we ook naar het verleden, de geschiedenis van de lagen op een plek.
- Een 'ronde' manier van kijken: we kijken niet sectoraal maar combineren opgaven en kansen zodat ontwikkelingen optimaal bijdragen aan een circulair, sterk en sociaal Brabant, waarin alle Brabanders zich prettig voelen. Vanuit een gebiedsgerichte insteek. Een nieuwe ronde manier van kijken naar een balans tussen people, planet en profit.
- Een 'brede' manier van kijken: wij kijken niet vanuit één gezichtspunt maar betrekken daar veel partijen bij, met al hun gezichtspunten, meningen, wensen, ideeën en belangen.

Diep kijken

Onze leefomgeving kent verschillende lagen. Elke laag kent zijn eigen dynamiek. De ondergrond is onze fysieke basis en is gevormd sinds het ontstaan van de aarde. Natuurlijke veranderingen in het systeem duren vaak lang (eeuwen).

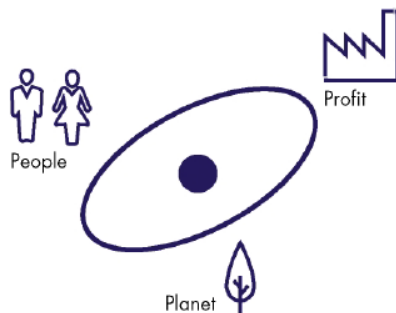
De veranderingen en keuzes in de netwerklaag (infrastructuur, waterwegen, spoorlijnen, rioleringen, natuurnetwerk, energienetwerken) vergen vaak grote investeringen en werken lang door. Netwerken vereisen per definitie verbondenheid zodat lokale flexibiliteit om aan te passen geringer is.

De bovenlaag heeft de hoogste veranderingssnelheid die zich vaak binnen een generatie (10 tot 40 jaar) voltrekt. Deze laag omvat de menselijke activiteiten zoals wonen, werken en recreëren. Maar ook onze lucht en atmosfeer. Eenmaal verstoord is dat deel van de bovenlaag moeilijk weer te herstellen. De factor tijd omvat verleden en toekomst. Wat leren we uit het verleden? Wat brengt de toekomst? Veranderingen gaan snel en daarom is ruimte nodig om hierop in te spelen. Door 'diep' te kijken, houdt de provincie rekening met de laag-dynamische ondergrond, maar ook met de effecten op de andere lagen en met toekomstige effecten. Bij afwegingen gaat het behoud van de levenskwaliteit in

het hier en nu in economisch, sociaal en ecologisch opzicht niet ten koste van de levenskwaliteit elders en later. Hierbij wordt er rekening mee gehouden dat we niet alles weten. Door adaptief te zijn kunnen oplossingen die nu goed lijken, worden bijgesteld of nieuwe technieken kunnen worden benut.

In de Omgevingsvisie Breda 2040 is vanuit de lagenbenadering gekeken naar potentiële plekken voor nieuwe woonwijken en werkterreinen. We hebben gezocht naar de minst kwetsbare locaties vanuit de ondergrond, de best bereikbare plekken (netwerklaag) en we hebben gekeken naar welke menselijke activiteit waar het beste past (occupatielaag). Ook hebben we flexibiliteit ingebouwd door zoekgebieden voor na 2040 aan te wijzen om op die manier in te kunnen spelen op versnelde ontwikkelingen. In De Lagenbenadering, die als aparte bijlage is opgenomen in deze visie, wordt nader beschreven hoe in de gemeente Breda de ondergrond, de netwerklaag en de bovenlaag zijn gevormd en hoe deze lagen zijn meegenomen in de afwegingen ten aanzien van (zoekgebieden voor) nieuwe woon- en werklocaties.

Rond kijken

Door ontwikkelingen niet enkel vanuit een economische, sociale of ecologische hoek te bekijken, maar bij belangrijke ontwikkelingen met een grote impact op de leefomgeving al deze aspecten te betrekken, ontstaat meerwaarde voor Brabant.

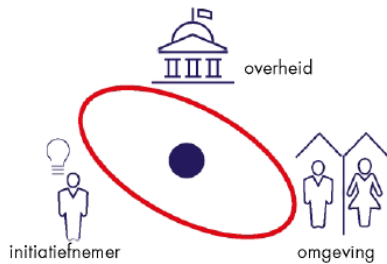
Bij People wordt gekeken naar: wat betekent het initiatief voor de gemeenschap in termen van veiligheid en gezondheid, sociale samenhang (sociale inclusiviteit) en kwaliteit van de leefomgeving? Hebben mensen profijt van het initiatief in hun omgeving?

Bij Planet wordt gekeken naar: hoe draagt het initiatief bij aan meer circulariteit en daarmee volhoudbaarheid van onze leefomgeving (minder energie- grondstofverspilling, minder klimaatbelasting)?

Bij Profit wordt gekeken naar: wat levert het op voor een economisch sterke (top)positie van Brabant? Deze vragen helpen de provincie en ook anderen, bij het maken van keuzes en het leggen van verbindingen. Door vanuit meerdere kanten naar een initiatief te kijken wordt het initiatief - en dus ook Brabant - er beter van. Kortom een vernieuwde, gebiedsgerichte invulling van het streven naar een balans tussen people, planet en profit.

In de omgevingsvisie Breda 2040 komt dit tot uiting doordat we evenveel aandacht besteden aan alle drie de invalshoeken en deze waar mogelijk integreren. Door de opgave Verbeter Breda en door te zorgen voor een Vitale Gemeenschap leggen we de verbinding met People. Door te Verbinden met Groen en te zorgen voor een Duurzame Omgeving wordt Planet geborgd. En door de positie van Internationaal Knooppunt te Versterken en door ervoor te zorgen dat Breda een aantrekkelijke vestigingsplek is, leggen we de verbinding met Profit.

Breed kijken

De 'diepe en ronde' manier van kijken werkt het beste wanneer dit door of met de juiste betrokkenen en omwonenden van een initiatief of in een gebied wordt toegepast. Op een sociaal inclusieve manier dus. Hierdoor kunnen slimme combinaties gelegd worden en komt de gebiedskennis en betrokkenheid vanuit de omgeving goed tot haar recht. Deze omgeving omvat niet alleen de direct omwonenden, maar ook inbreng van kennisinstellingen en initiatiefnemers van elders die hun ervaringen delen. Participatie is de verantwoordelijkheid van initiatiefnemers, maar de participerende overheid houdt daar ook rekening mee.

Het participatietraject dat voor de Omgevingsvisie Breda 2040 heeft plaatsgevonden is opgenomen in hoofdstuk 4 Verantwoording.

'Diep, rond en breed kijken' vraagt om een provincie die gemakkelijk van rol kan wisselen en gericht is op verbinding van belangen: private belangen, gebiedsbelangen en het publieke belang. Een provincie die los kan laten vanuit het vertrouwen dat ook andere partijen op een diepe, ronde en brede manier naar vraagstukken kijken. Een provincie die vertrouwt op de kracht van de Brabantse gemeenten, de Brabantse waterschappen en de Brabantse samenleving, maar bijspringt als ze ziet dat er witte vlekken ontstaan, er een extra impuls nodig is of juist moet worden bijgestuurd. Hierbij zijn de volgende kernwaarden (of handelingsprincipes) leidend:

- meerwaarde-creatie
- technische én sociale innovatie
- kwaliteit boven kwantiteit
- steeds beter
- proactief en preventief boven gevolgbeperking en herstel

Zoals gezegd heeft de provincie vier hoofdpogaven onderscheiden (energietransitie, klimaatproof, slimme netwerkstad en een concurrerende duurzame economie). Hierbij geldt de basisopgave als overkoepelende opgave: werken aan veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit.

In de Omgevingsvisie Breda 2040 komen de basisopgave en de hoofdpogaven op verschillende plekken terug. Veiligheid, gezondheid en omgevingskwaliteit zijn integraal verweven in het document.

Ten behoeve van de energietransitie is de Regionale Energiestrategie West-Brabant opgesteld. En verkennen we in provinciale samenwerking een duurzaam alternatief voor de energiecentrale in Geertruidenberg, mede omdat momenteel ons stadsverwarmingsnetwerk hiervan ten dele afhankelijk is.

We gaan voor een klimaatbestendige en waterrobuuste inrichting van de stad, de dorpen en het buitengebied. Hiervoor werken we, vaak samen met water- en natuurpartners, aan projecten waarin we ruimte bieden aan water. In de beekdalen zetten we in op herstel van het oude bekenlandschap en in de beemden vindt natuurontwikkeling plaats in combinatie met waterberging. Op geschikte locaties maken we infiltratie en/of waterberging mogelijk in het stedelijk groen.

Duurzame verstedelijking en slimme mobiliteit komen tot uiting doordat we de goede internationale bereikbaarheid van Breda optimaal gaan benutten. We transformeren binnenstedelijk gelegen, verouderde werkterreinen, met een goede aansluiting op het regionale en nationale openbaar vervoer. Dit resulteert in een aantrekkelijke, binnenstedelijke leefomgevingen voor wonen, werken en recreëren. Daarbij zetten we in op onderscheidende vestigingsmilieus en aantrekkelijke vestigingslocaties, zo dragen we bij aan een goede internationale concurrentiepositie. De

hoogstedelijke woonmilieus zijn goed ontsloten met openbaar vervoer en fiets, zodat de open ruimte en het groen rondom Breda zoveel mogelijk behouden blijft.

We richten ons op een stedelijke economie. Hierin vormt toegepaste technologie en creativiteit het onderscheidende profiel. Dit bouwt voort op het bestaande economische profiel en sluit aan op de profielen van de onderwijsinstellingen. Op de te behouden en nieuw te realiseren werklocaties ondersteunen we de (overgang naar een) circulaire economie. Vooral verouderde bedrijventerreinen zijn voor veelal nog niet klaar voor de eisen van de toekomst. Bij herstructurering van deze terreinen koppelen we, samen met eigenaren en ondernemers, de opgaven van de energietransitie, klimaatadaptatie en omschakeling naar een circulaire economie.

Interim Verordening Ruimte/Omgevingsverordening

De voorgestelde ontwikkelingsrichting voor de uitbreiding van Prinsenbeek en Bavel en het nieuwe werkterrein bij Bavel, sluit aan op de aanduiding 'duurzame verstedelijking afweegbaar' in de Interim Verordening Ruimte.

De gewenste ontwikkelingen in 't Hout (zoekgebied voor uitbreiding van/nieuwe werklocaties in combinatie met natuurontwikkeling), waaronder Rithmeesterpark fase 2, sluiten vooralsnog niet één op één aan bij de gebiedsaanduidingen in de Interim Verordening ruimte. Het betreffende gebied kent nu de aanduiding 'groenblauwe mantel', maar zou – op basis van de huidige verordening - bij voorkeur de aanduiding 'duurzame verstedelijking afweegbaar' in combinatie met 'groenblauwe mantel' moeten krijgen om de ontwikkelingen mogelijk te maken.

Met betrekking tot de nieuwe Omgevingsverordening is het nog even de vraag hoe het ontwikkelingsperspectief zich hiermee verhoudt. De provincie laat weten in maart 2021 tot de vaststelling van de nieuwe Omgevingsverordening te willen komen, die vervolgens met de invoering van de Omgevingswet in werking treedt.